

Històries de Ca Nostra

Converses amb Don Melcior Rosselló i Simonet

Records, vivències, sentiments.

1 De com vaig conèixer i, posteriorment, recuperar la comunicació amb Don Melcior
2 El magisteri vocacional: Aprendre més que ensenyar. Carrera de Magisteri de Don Melcior. La professionalitat.

1 De com vaig conèixer i, posteriorment, recuperar la comunicació amb Don Melcior

Vaig conèixer a don Melcior l'octubre de 1967. Jo era alumne de la primera promoció del Pla 67 i ell era regent de l'Escola Annexa de Magisteri i el nostre professor de "Practiques". En realitat jo ja l'havia "vist" en dues ocasions des del juny de 1965 quan jo m'examinava lliure (i suspenia) de l'assignatura que ell impartia al pla anterior de magisteri: "caligrafia". Mentre feia la carrera, Don Melcior, juntament amb mon pare, que també era professor de magisteri, Dnya Encarna Viñas, Dnya Carme Eyaralar, Don Tòfol Serra i no record si algú més, era la persona, el professor, que me va impactar més per la seva professionalitat, saber i humanisme.

Record que el primer dia de classe es dirigia ja a cada un de nosaltres amb el tractament de Sr. (en aquell pla i temps encara teníem les classes separades els alumnes de les alumnes) i pel nostre primer llinatge: "Miri, Sr. Amador", "Escolti, Sr. Ramis". Jo havia tingut, abans, algun mestre o professor de memòria prodigiosa que, després de prendre contacte amb cada alumne ja recordava sempre, durant el curs, el seu nom, però mai cap que ja el sabés abans d'aquest primer contacte. Jo pensava que era màgia això de Don Melcior.

Fa pocs dies, en una d'aquestes visites, que li faig ara, per anar recollint aquest conjunt de records, me va donar l'explicació: "Jo, entre la matrícula i la primera classe, anava a secretaria i estudiava i memoritzava totes les fitxes dels alumnes nous, els seus noms i les fotografies de carnet, així abans del primer dia de classe ja els coneixia a tots... i molt que m'havia costat aprendre a relacionar cada un (per la fotografia de carnet) amb el seu nom". I, per altre banda, era la primera vegada que un professor ens tractava de Sr. i Vostè als alumnes. Fins aquell moment sempre els

alumnes havíem de tractar de Sr. i Vostè als professors, però mai passava a la inversa.

En aquest sentit, record, quan jo tenia 10 anys, a l'Escola Graduada de Felanitx, haver tingut un mestre extraordinari a la classe d'ingrés de batxillerat, Don Jaume Tomàs (tot i haver més d'una escola que preparava per a l'ingrés, cada any eren alumnes de Don Jaume Tomás qui se'n portaven les tres matricules d'honor que podia concedir anualment l'Institut Laboral de Felanitx). Don Jaume Tomàs, a l'entrada i a la sortida (quatre pics al dia, per que aquell temps la jornada era partida) es posava a la porta i ens saludava a tots ("mocoses" de 10 anys), un per un: "Buenos días" o "Buenas tardes" (curiosament ens saludava en castellà, mentre que sempre que parlava amb nosaltres a la classe ho feia en mallorquí) segons fos el cas. I cada un de nosaltres li contestàvem: "Buenos días tenga Usted" o "Buenas tardes tenga Usted", també segons el cas. A les sortides, quan ja estàvem un poc enfora de la porta, la majoria, repetíem i afegíem: "Buenos días / Buenas tardes tenga Usted, que mañana no vendré y pasado no lo sé".

El fet d'acabar la carrera, el servei militar, de començar una altra carrera i exercir una altra professió,... no sé que; la qüestió és que vaig perdre el contacte directe amb Don Melcior, tot i que la seva vida i obra seguia molt present en el meu coneixement a través de les moltes i llargues converses que jo tenia amb el meu pare (el meu pare, com Don Melcior, era Director Escolar i, a més, director de l'Escola Santa Isabel, a la que era mestra també molt bona, i molt apreciada, estimada i amiga, la dona de Don Melcior, Dnya Esperança, que fa uns anys moria deixant un gran buit a l'ànima del seu home i de molta gent que l'estimava molt).

Amb qui no he perdut mai el contacte ha estat amb els meus amics d'una de les primeres escoles a les que hi vaig exercir el magisteri i, posteriorment, l'orientació educativa itinerant, l'actual CP Son Oliva. Això m'ha permès, entre altres moltíssimes satisfaccions professionals i, sobretot, personals, conèixer a Catalina Felani, mestra també extraordinària (perdonau la reiteració de l'adjectiu, però no n'hi ha d'altre tan fidel a la realitat d'aquestes persones: persones fora mida del que és el normal o ordinari), a més de mestra de la paraula, amb qui, gràcies als amics de Son Oliva, he coincidit en moltes ocasions, una d'elles, la seva impressionant i emotiva jubilació. Quan Catalina es va jubilar va entrar amb gran entusiasme, a la "Germandat de mestres jubilats", germandat amb la que fa uns pocs anys, vaig poder col·laborar en

muntar la seva primera WEB (actualment en tenen una altra molt millor) a suggeriment de Catalina Felani. Sempre que, en qualsevol de les múltiples ocasions, ens trobàvem Catalina i jo, parlàvem de la Germandat i moltes persones de la mateixa i, en especial, de Don Melcior, tan admirat i estimat per Catalina com per jo. Quan Catalina, un dia, em va dir que Don Melcior me recordava molt bé i que havia apreciat molt a mon pare i també a ma mare, li vaig requerir adreces, telèfons i que li demanàs si no el molestaria que el visitàs.

Quan vaig tenir la tranquil·litat de saber que seria benvingut a ca seva el vaig telefonar i vàrem acordar la primera visita. Això va ser el curs passat. La visita, per a mi, va ser entranyable. Era com recuperar un pare pedagògic, uns valors humans i socials que compartia, però que, actualment, no es viuen massa a l'ambient general.

Jo ja havia parlat en varies ocasions amb un company meu de promoció, eivissenc, en Joan Torres, que m'havia dit que Don Melcior era el professor i la persona que, a ell, li havia impactat més i que li havia donat més llums per el caminar diari. Ens vàrem veure aquest dia al jardí de ca seva, i me'n vaig anar, al cap d'unes hores, amb l'esperit ben carregat i amb el desig, acceptat, de continuar amb les nostres converses. Aquest curs, abans de la tercera visita, em va cridar la meva amiga, companyera de la mateixa promoció, Francesca Dolç i me va implicar, cosa que li agraeixo, en l'organització d'un homenatge a Dnya Encarna Viñas. Va ser un altre motiu per a una altra visita a Don Melcior i demanar-li que intervengués en aquest acte. Apart de Dnya Encarna, Don Melcior va ser el protagonista principal de l'homenatge, en el que ens va donar una emotiva lliçó d'història viva de l'educació, sense cap paper escrit, tot i haver moltes altres persones d'un altíssim nivell en les seves intervencions, lloant la figura de Dnya Encarna: Pere Carrió, Bartomeu Domenge, Miquel Vives, Pere Bru, Miquel Sbert, Marita Camacho, Gabriel Janer Manila,... Llàstima que no hi hagués manera d'enregistrar aquesta intervenció! Igualment també seria molt interessant poder disposar de la de Gabriel Janer Manila, ja que les altres, no menys meritòries, crec que estan totes transcrites a paper.

Al dia següent, 13 de febrer, Don Melcior se n'anava a Barcelona amb Francesca Comas, jove professora d'educació de la UIB, que s'haurà convertit en la seva biògrafa, a intervenir en un acte semblant en homenatge a Dnya Rosa Roig i Soler, organitzat per l'Associació d'antics alumnes de l'Escola Normal de la Universitat de Barcelona.

Les tres converses a ca Don Melcior, com he dit, m'havien proporcionat molts d'ànims i molts de coneixements, però els coneixements els oblidava molt ràpidament (els anys no me perdonen ni a mi mateix) i vaig pensar que era una pena únicament aprofitar la meitat, els sentiments, del regal que em fa Don Melcior. Així li vaig dir: "Don Melcior, moltes de les coses que em conta se m'obliden molt ràpidament, li sabria greu que féssim les reunions amb camera fotogràfica i magnetòfon?" "Però,... -va contestar amb la seva modèstia- bé, el que vulgui, si vol, pot dur magnetòfon, el que vulgui, però..." "I, a més, m'agradaria, publicar aquestes converses a l'*Arc-46*, grup de comunicació, per a que les pugui gaudir molta més gent que jo totsol".

2 El magisteri vocacional: Aprendre més que ensenyar. Carrera de magisteri de Don Melcior. La professionalitat

Així va ser com vaig recuperar la comunicació verbal i afectiva amb Don Melcior ("Al cervell es graven junts els records dels fets i els sentiments que anaven associats als fets que recordam" Thomas A. Harris a l'obra de l'Anàlisi conciliatori o transaccional: "Jo estic bé, tu estàs bé" que, en realitat, s'hauria de llegir: "Jo sols puc estar bé si tu estàs bé" i s'hauria d'aplicar a tots els conflictes interns i internacionals per a evitar tanta agressió i violència que ens ofereixen els dirigents de la postura: "Atès que tu me fas estar malament jo te faré estar malament a tu". A aquesta afirmació hi arriba Harris d'acord amb les informacions donades pels experiments de Penfield, neurocirurgià, que estimulava el cervell dels operats per a veure què experimentaven, i les seves respostes).

Així començam amb les primeres visites i converses enregistrades. La primera pot donar, ella tota sola, per a tres o quatre capítols (o inclús més), tot i haver estat una visita controlada en el temps, una hora i mitja:

Arc Bé, don Melcior, el primer que li he de dir, abans de començar, és que a les sis i mitja ho haurem de deixar ja que a les set he de donar una classe particular a una nineta que ho necessita.

MRS Bé, idò, si vol podem cercar altres dies que li vagin millor.

Arc No, si aquest dia de la setmana és un dels que me va millor, però és que m'he embolicat en tantíssimes coses que... Resulta que una amiga meva que treballa una feina molt vàlida, però no qualificada, i poc valorada socialment, un dia, a principis de curs, es va dirigir a mi, plorant: "resulta que la meva filla de vuit anys ho suspèn, quasi tot, i algunes de les altres mares, que, a més, me recorden la meva feina i que elles, moltes, tenen professions universitàries, o bé duen els seus fills a classes particulars o bé me fan insinuacions de que la meva filla no podrà arribar molt enfora. I jo me conformaria en que pogués fer un Cicle de Grau Mitjà, no necessit que vagi a la Universitat, però, al menys que no hagi d'acabar fent la mateixa feina que faig jo". (aquesta família, amb un criteri erroni, però molt estès socialment, va voler escolaritzar a la seva filla a un col·legi privat concertat, per creure que seria millor que un públic). Jo li vaig dir: "No se preocupi, vostè sap que jo soc professor i a més professor amb formació per a poder ajudar a nins i nines a qui els hi costa aprendre. Si vol, podem intentar d'ajudar a la seva filla dos pics per setmana i mirarem com es poden millorar aquests resultats" . Així vaig començar aquestes classes particulars a aquesta nineta.

MRS Probablement vos ensenyarà més a vos que a ella aquesta feina que feis (ja he pogut constatar que, efectivament, així és). Jo vaig tenir també una nineta, un poc deficitària, quan jo tenia l'escola en es Coll de'n Rabassa..., que hi passava tot lo dia totsolet allà, me'n duia es dinar amb una bicicleta, i llavors anava a aquesta classe. I a poc a poc en vaig tenir dues o tres més, però les vaig deixar i només me vaig deixar aquesta per que era la que més m'agradava. Era sa que em donaven menys, però era una meravella de nina tan extraordinària com jo no he vist una altra cosa. M'ensenyà molt, molt, aquesta nineta. Llavors son pare va haver de fugir corrensos cap a Alger,

que molts se n'anaven quan els negocis no els hi anaven bé, i la se'n va en dur i allò es va acabar, i me sap molt de greu.

No, a jo me pareixen molt bé aquestes inquietuds. S'altre dia sa meva filla me diu: "Papà, hem de xerrar tu i jo". Uep i que passa, ara? "Mira, és que tenia un parell d'amics a Artà i això, molts d'ells naturals d'allà, i sobretot un que té un negoci de coses de turisme, però té sa mare, - i sa meva filla la coneix, i és una doneta vella, amb es capet..., i problemes, per que no tenen cap al·lota a sa família, i li han hagut de cercar una boliviana, i aquesta boliviana va dur sa filla, i sa filla, de tot d'una, tenia moltes dificultats a s'Institut, quan va poder anar allà, però l'han empesa, s'inglès li anava malament, sa meva filla li cercà un que li ajudàs, i ara va molt bé i un dels principals d'allà que sempre anava amb n'Arnau?, DG amb en Damià (l'anterior Conseller d'educació) -, i estam molt contents, per que ara va molt bé aquesta nina, des de fa dos anys, i hem pensat en Jaume, que és aquest amic meu, i jo li pagarem una carrera a Palma". Dic, Uey... això ho hem d'aclarir, això s'ha de tenir..., dic, tu no tens molta cosa, en Jaume, el teu amic té un negoci que ha muntat a força d'esforços, però,... avant, avant, si te fa falta alguna cosa jo te podré ajudar, però jo tampoc..., sempre he anat molt curt, no n'he sabut guanyar molts mai"...

Arc (aquí record tanta gent que necessita tants i tants de bens materials que no mira prim amb la manera d'aconseguirlos, que són molt més pobres que Don Melcior, encara que hagin aconseguit, de forma neta o bruta, milions d'euros. No record de qui és la cita, totalment vera: "No és més ric qui més té, sinó qui menys necessita; no és més pobre qui menys té, sinó qui més ambiciona")

MRS ... I també, estar ara amb això es una bona senya. És un bon símptoma per que se va perdre s'il·lusió dels mestres...

Jo lo que més m'aplanà, si ho de dir, és que jo per a començar a estudiar de mestre (Don Melcior va fer la carrera de magisteri, pel Pla Professional de la República, entre el curs 1933-34 i 1935-36. La tercera promoció d'aquest Pla. La va acabar mig mes abans d'esclatar la guerra civil) primer vaig haver d'acabar es batxiller, també es vera que el vaig acabar en els setze anys... , llavors vaig haver de fer un examen que era molt difícil, sobretot de preparació, que va ser per a ingressar en es Pla, ens examinàvem devers 47 o 48 i n'aprovarem 9 només, i llavors tres cursos que varen ser molt intensos i difícil, per que les assignatures eren un poc noves, professors molt

il·lusionats, molta intensitat, totes ses Càtedres cobertes, i sobretot que dos suspensos feien perdre es curs, no hi havia exàmens es setembre i si tornaves suspendre me pareix que perdies tots els drets, no ho vull assegurar, però crec que era així, i, clar, jo, de tot d'una, ja començava amb una, sa musica, suspesa, he estat un home que no he sabut viure sense musica, però l'assignatura de música no m'anava bé, no sabia distingir un Fa d'un Sol,... I lo gros va ser que allò que ens havia costat tant i ens havia donat un cert prestigi, això amb la guerra, va pegar un batut tan gros que hi va haver uns mestres que es feren mestres en tres mesos. I és mèrit des Pla Professional, no sé si això s'hagués acabat, va ser las'il·lusió tan grossa que ens va posar a noltros. Noltros creiem que en sortir i anar a una escola, i en varem ésser així, per que jo vaig anar a s'escola i no vaig tenir cap dificultat per dominar sa classe, per que sabíem ensenyar i els al·lots... jo encara no fa molts d'anys, un dia que me passejava pes Molinar, que qualche dematí ens hi anàvem sa meva dona Esperança i passejavem un poc per allà..., i un dia, d'enfora veig un senyor que me mira i me mira i me mira, i se'n ve amb sos braços oberts, i va ser un alumne de Sa Graduada meva de quan jo vaig estar aquests setze anys a Sa Graduda,... "Don Melchor i jo... - i va començar a xerrar i me diu - Jo, sap que esperava? Esperava, amb una il·lusió, quan vosté, devers les quatre (clar, sortiem a les cinc) mos contava sa lliçó de s'història, es dia que tocava - diu - jo, aquelles explicacions...". Jo li vaig dir: Ja fa una partida d'anys. I llavors dic, és que, vertaderament, un que ha après com ensenyar-los i com... Aquell al·lot recordava aquella ensenyança com si l'hagués viscut, i jo passava tant de gust o més que ells. I veure en que va acabar tot allò, mestres en tres mesos, sense cap preparació... Això és el que més me va aplanar.

Al proper capítol:

3 Dnya Marina i les classes de música.

4 El Pla Professional, fusió de les dues Normals i alguns perfils dels seus Catedràtics.

© Melsior Rosselló i Simonet

© Antoni Ramis Caldentey

© Arc-46, grup de comunicació.